

Zaaknummer : 01162932
Ons Kenmerk : ODH1854810
Datum : 02-10-2026

Beschikking

Omgevingswet - Natura 2000-activiteit

Onderwerp

Op 13 februari 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet. De aanvraag betreft het oprichten van een geïntegreerde hub voor duurzame brandstoffen op locatie Oude Maasweg 80, te Botlek Rotterdam.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit te **verlenen**;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze beschikking;
- III. de omgevingsvergunning met kenmerk ODH-2015-00024164 van 28 april 2015 in te trekken vanaf het moment dat de vergunninghouder meldt te zijn gestart met de in deze omgevingsvergunning vergunde werkzaamheden;
- IV. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage: Instandhoudingsdoelstellingen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. Wijzigingen van het project waarvoor de vergunning is verleend dienen terstond schriftelijk te worden gemeld. Deze melding dient te worden ingediend bij de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Natura2000'.
2. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van het project en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden.
 - b. uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden hiervan schriftelijk kennis te geven.
 - c. uiterlijk één week na ontmanteling en afvoer van de gasgeneratoren hiervan kennis te geven.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voor contactgegevens voorschrift 1) en aan Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres vergunningen@odh.nl onder vermelding van "Natura 2000" en bovengenoemd zaaknummer. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

3. Na volledige aansluiting op het elektriciteitsnetwerk dienen de installaties van de projectlocatie in werking te zijn in overeenstemming met Fase 3 zonder stroomopwekking, met een totale maximale emissie van 44.770 kg NOx/jaar en 946 kg NH₃/jaar van het uitgangspuntenrapport en de AERIUS berekening van 25 november 2025 met kenmerk RQHLsjUB21hR.

Reductie van NOx

4. Voor de reductie van stikstofoxiden van de gasgeneratoren en de methanol reformers dient gebruik gemaakt te worden van een Selective Catalytic Reduction (SCR) zodat de volgende grenswaarden gelden:
 - a. De emissieconcentratie van NOx van de gasgeneratoren bedraagt maximaal 20 mg/Nm³, uitgedrukt als NOx, bij droog rookgas en genormaliseerd naar 15 volumeprocent zuurstof. De emissieconcentratie van NH₃ bedraagt maximaal 4 mg/Nm³, bij droog rookgas en genormaliseerd naar 15 volumeprocent zuurstof¹.
 - b. De emissieconcentratie NOx van de methanolreformers bedraagt maximaal 50 mg/Nm³, uitgedrukt als NOx, bij droog rookgas en genormaliseerd naar 15 volumeprocent zuurstof. De emissieconcentratie van NH₃ bedraagt maximaal 5 mg/Nm³, bij droog rookgas en genormaliseerd naar 15 volumeprocent zuurstof².
 - c. Indien zonder toepassing van een Ammonia Slip Catalyst (ASC) niet kan worden voldaan aan de emissiegrenswaarden voor NH₃, dient een ASC techniek in werking te zijn om de grenswaarden te bereiken.
5. De gasgeneratoren zijn voorzien van een continu emissiemonitoringssysteem (CEMS) of een emissieregistratie- of predictiesysteem (ERP) waarmee NOx-emissies continu worden bewaakt en dat voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. Bij toepassing van CEMS wordt het continue emissiemeetsysteem beheerd, gekalibreerd en gevalideerd overeenkomstig NEN-EN 14181.

¹ Toetsing van de emissiegrenswaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN 15259 en de toepasselijke meetnormen, waarbij rekening wordt gehouden met de meetonzekerheid van de toegepaste meetmethode.

² Toetsing van de emissiegrenswaarden vindt plaats overeenkomstig NEN-EN 15259 en de toepasselijke meetnormen, waarbij rekening wordt gehouden met de meetonzekerheid van de toegepaste meetmethode.

- b. Indien gebruik wordt gemaakt van een emissieregistratie- of predictiesysteem (ERP/PEMS), wordt de correlatie tussen procesparameters en emissies ten minste jaarlijks gevalideerd door middel van parallelle emissiemetingen, uitgevoerd door een volgens NEN-EN ISO/IEC 17025:2017 geaccrediteerde meetinstantie voor de betreffende emissiemetingen.
 - c. Procesparameters die relevant zijn voor ammoniakslip worden continu geregistreerd, waaronder ten minste NH_3 -dosering, NO_x -concentraties voor en na de SCR, rookgastemperatuur en zuurstofgehalte.
6. Uiterlijk 8 weken vóór ingebruikname van de gasgenerator(en) en stookinstallaties wordt een meetplan conform NEN-EN 15259 toegezonden aan de instantie onder voorschrift 1. Het meetplan bevat ten minste:
 - type en vermogen van de installatie;
 - emissiepunten;
 - meetmethoden;
 - bedrijfsomstandigheden tijdens meting;
 - wijze van bepaling van NO_x en NH_3 ;
 - meetfrequentie;
 - borging van representatieve bedrijfsvoering.
7. Binnen 3 maanden na ingebruikname van de gasgenerator(en) en stookinstallaties worden emissiemetingen van NO_x en NH_3 uitgevoerd door een NEN-EN ISO/IEC 17025:2017 geaccrediteerde meetinstantie. De metingen worden uitgevoerd bij een representatieve en stabiele belasting waarbij de SCR-installatie volledig in bedrijf is.

Interim periode (gasgeneratoren)

8. De interim periode loopt maximaal 5 jaar vanaf het moment wanneer de plant operationeel wordt. De gasgeneratoren mogen uitsluitend binnen deze periode in gebruik zijn. Voor de start van de interimperiode is de meldplicht zoals onder voorschrift 2a van overeenkomstige toepassing.
9. Het maximale opgestelde totale elektrische vermogen van de tijdelijke stroomopwekking bedraagt 45 MW elektrisch. De configuratie, het aantal en het individuele vermogen van de toegepaste gasgeneratoren mogen afwijken van de in de aanvraag beschreven opstelling, mits wordt voldaan aan de voorschriften 4 en 5 en de aan deze vergunning ten grondslag liggende beoordeling.
10. Na volledige aansluiting op het elektriciteitsnetwerk³ dienen de gasgeneratoren binnen 6 maanden ontmanteld te worden en te worden afgevoerd.

³ Onder volledige aansluiting op het elektriciteitsnetwerk wordt verstaan het moment waarop de definitieve netaansluiting operationeel is en de tijdelijke energievoorziening niet langer noodzakelijk is voor de normale bedrijfsvoering.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 13 februari 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag betreft het oprichten van een geïntegreerde hub voor duurzame brandstoffen op locatie Oude Maasweg 80, te Botlek Rotterdam.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Aanvraag omgevingsvergunning, DSO-nummer 20260213 01185 000 van 13 februari 2026 (ODH1670995);
- Rapportage “Aanvraag omgevingsvergunning Natura 2000 activiteit E-Fuels Rotterdam” Bilfinger Engeneering & Consultancy BeNe, 12 juni 2026, documentnummer 3372001, versie K (hierna: uitgangspunten rapport) (ODH1796848);
- Passende beoordeling van de realisatiefase van 25 september 2026 (ODH1911862);
- Passende beoordeling van de tijdelijke operationele fase van 25 september 2026 (ODH1911878);
- Passende beoordeling van de permanente operationele fase van 25 september 2026 (ODH1911872);
- Bijlage B6 Beschrijving van de aangevraagde activiteiten (ODH1670979);
- Bijlage B7 Toelichting Methanol als duurzame grondstof (ODH1670987);
- Bijlage 8 Machtiging Advario Projects B.V. (ODH1670971);
- AERIUS berekening realisatiefase van 19 december 2025 met kenmerk RqwekzMTkMEJ (ODH1756392);
- AERIUS berekening tijdelijke operationele fase van 25 november 2025 met kenmerk RgDPSorbGXj6 (ODH1756396);
- AERIUS berekening permanente operationele fase van 25 november 2025 met kenmerk RQHLSjUB21hR (ODH1756390);
- Aanvullende cumulatieve toets bij de passende beoordeling, Koolstra Advies, kenmerk 2023-205-37, 10 juni 2026 (ODH1796846);
- Aangepast rapport naar aanleiding van de zienswijze: “Passende beoordeling Advario tijdelijk gebruiksfase_vSept2026.pdf”, Kleijberg Ecologie, 16 april 2026 (ODH1902169);
- Technische onderbouwing voor het niet toepassen van SCR op de Stripper Reboiler Heater en CO boiler (ODH1911860).

Procedure

Gelet op artikel 10.24, eerste lid onder j, van het Omgevingsbesluit is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast op deze aanvraag.

Bevoegd gezag

De Natura 2000-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Afstemming

Het gevraagde project kan nadelige gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden die geheel of gedeeltelijk in de provincies Noord-Brabant en Zeeland liggen. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Ow is de besluitvorming afgestemd met de bovengenoemde provincies.

Zienswijzen

De ontwerpbesluit heeft ter inzage gelegen van 8 augustus 2026 tot en met 18 september 2026. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende zienswijzen binnen de termijn ingebracht:

ODH1878921

De zienswijze bevat samengevat de volgende punten:

1. Leg ondubbelzinnig vast welk elektrisch vermogen, welke thermische brandstofinput, welke brandstof en welke generatorconfiguratie worden vergund; laat AERIUS en de passende beoordeling daarop aansluiten.
2. Begrens de generatoren met een harde einddatum van maximaal vijf jaar én maxima voor bedrijfsuren, brandstofgebruik, elektriciteitsproductie, NO_x, NH₃, methaanslip en totale jaarvrachten.
3. Laat iedere beschikbaar komende externe of direct geleverde elektriciteit onmiddellijk leiden tot overeenkomstige terugregeling van de generatoren.
4. Beoordeel vóór verdere vergrendeling van de locatie volwaardig: directe/gedeelde elektriciteitslevering, fasering en het locatiealternatief Maasvlakte.
5. Maak juridisch duidelijk wat met de natuurtoestemming van Aluchemie gebeurt en sluit parallelle of dubbele benutting van emissieruimte uit.
6. Stel de vergunning niet definitief vast indien significante gevolgen voor Natura 2000 na correctie van deze punten niet met de vereiste zekerheid kunnen worden uitgesloten.
7. Leg in het definitieve besluit en de beantwoording van deze zienswijze vast welke ingebrachte aandachtspunten binnen de huidige Natura 2000-procedure worden opgelost en welke aantoonbaar worden doorgeleid naar de volgende vergunning- en besluitvormingsfasen, met vermelding van de verantwoordelijke partij en het moment waarop daarover wordt beslist.

Ad 1

De tijdelijke installatie is bedoeld voor elektriciteitsopwekking met gasgeneratoren met een totaal vermogen van 45 MW elektrisch. De aanduiding “thermisch vermogen” in voorschrift 9 van het ontwerpbesluit is abusievelijk gebruikt. Voorschrift 9 is hierop aangepast. De uitgangspunten van de berekeningen in AERIUS en passende beoordeling zijn gebaseerd op gasgestookte elektriciteitsvoorziening met een totaal vermogen van 45 MW elektrisch. Correctie van deze verschrijving leidt daarom niet tot wijzigingen van de berekende emissies of AERIUS berekeningen.

In paragraaf 1.1 van de passende beoordeling “Operationele fase tijdelijk E-Fuels Rotterdam. Passende beoordeling stikstofeffecten” wordt abusievelijk gesproken over een “tijdelijke diesel aangedreven stroomvoorziening”. Dit is onjuist. De tijdelijke stroomvoorziening wordt aangedreven met gas.

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat het niet mogelijk is om op dit moment een vaste generatorset vast te leggen. De tijdelijke elektriciteitsopwekking zal naar verwachting pas over enkele jaren nodig zijn. Op dit moment kan niet met zekerheid worden vastgesteld welke typen en vermogensklassen gasgeneratoren tegen die tijd beschikbaar zijn. De berekeningen zijn gemaakt op basis van een representatieve setup die op dit moment in de markt beschikbaar is. Voor de bescherming van Natura 2000-gebieden is niet het aantal afzonderlijke generatoren bepalend, maar de totale installatieomvang en de feitelijke, realistische emissies.

Ad 2

Het ontwerpbesluit begrenst het gebruik van de tijdelijke elektriciteit opwek tot maximaal vijf jaar middels voorschrift 8. Een tijdelijke stroomvoorziening is uitsluitend in de vergunning opgenomen voor de situatie waarin de benodigde netaansluiting niet beschikbaar is en de netcongestie niet op tijd of niet volledig is opgelost. Zodra volledige netaansluiting beschikbaar komt, dienen de gasgeneratoren conform voorschrift 10 binnen zes maanden te worden ontmanteld. De tijdelijke stroomvoorziening is daarmee geen structureel onderdeel van de inrichting. Voor de Natura 2000-beoordeling zijn de gehanteerde emissies, emissiegrenswaarden, en een maximale duur van de tijdelijke situatie bepalend. Deze zijn reeds geborgd in de vergunningvoorschriften en de daaraan ten grondslag liggende berekeningen. De uitgangspunten voor deze berekeningen zijn gebaseerd op (i) een representatieve setup die op dit moment in de markt beschikbaar is voor het benodigde 45 MW elektrisch vermogen, (ii) op basis van gas,

en (iii) continue productie van de fabriek. Voorschriften 5 en 6 bevatten daarnaast voorschriften voor monitoring van de relevante emissies.

Ad 3

De tijdelijke stroomvoorziening is uitsluitend in de vergunning opgenomen voor de situatie waarin de benodigde netaansluiting niet beschikbaar is en de netcongestie niet op tijd of niet volledig is opgelost. Zodra volledige netaansluiting beschikbaar komt, dienen de gasgeneratoren conform voorschrift 10 binnen zes maanden te worden ontmanteld. De tijdelijke stroomvoorziening is daarmee geen structureel onderdeel van de inrichting.

Voor zover voor volledige netaansluiting gedeeltelijke externe elektriciteit beschikbaar komt, zal deze waar technisch, economisch en operationeel mogelijk worden benut om de inzet van de tijdelijke gasgeneratoren te beperken. Een generieke verplichting tot onmiddellijke pro rata terugregeling is echter alleen uitvoerbaar wanneer de omvang, continuïteit en leveringszekerheid van die externe elektriciteit voldoende vaststaan en wanneer dit verenigbaar is met een veilige en stabiele bedrijfsvoering. Dergelijke zekerheid kan door de leverancier van externe elektriciteit niet gegeven worden.

In het definitieve besluit is reeds geborgd dat de gasgeneratoren na volledige aansluiting op het elektriciteitsnetwerk binnen zes maanden worden ontmanteld en afgevoerd.

Ad 4

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat voor het project uitgebreid onderzoek is gedaan naar alternatieve oplossingen met (i) relevante partijen in de omgeving, (ii) Havenbedrijf Rotterdam en de New Energy Taskforce en (iii) netbeheerders Stedin en Tennet. De conclusie is dat alternatieve oplossingen economisch en/of technisch niet haalbaar zijn. Daarom is gekozen om als back-up scenario een tijdelijke stroomvoorziening in de vergunning op te nemen.

De locatiekeuze voor dit project is een bedrijfseconomische keuze die voortkomt uit (i) beschikbaarheid van de locatie, (ii) nabijheid van benodigde infrastructuur (ontsluiting via weg, water en spoor, en (bestaande) buisleidingen), (iii) voldoende ruimte voor ontwikkeling van het project en (iv) ligging aan vaarwater. Overigens merken wij op dat de locatiekeuze geen onderdeel is van de beoordeling van een Natura2000-activiteit. Binnen de vergunningverlening kunnen uitsluitend de aangevraagde uitgangspunten getoetst worden.

Ad 5

De aangevraagde Natura 2000-activiteit voor eFuels Rotterdam is zelfstandig beoordeeld aan de hand van de bij de aanvraag ingediende AERIUS-berekeningen en passende beoordelingen. De beoordeling is niet afhankelijk gemaakt van parallelle of dubbele benutting van op de locatie reeds aanwezige emissieruimte. Volledigheidshalve is aan het dictum van deze beschikking toegevoegd dat de eerdere natuurvergunning verleend voor een ander project op de projectlocatie wordt ingetrokken.

Ad 6

Verzoeken 1 tot en met 5 geven aanleiding tot enkele verduidelijkingen en tekstuele correcties, maar leiden niet tot aanpassing van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de AERIUS-berekeningen. De berekende stikstofdepositie blijft ongewijzigd en de conclusies van de passende beoordeling blijven in stand.

Ad 7

De besluitvorming op basis van de Natura 2000-activiteit is met dit besluit afgerond. Het is mogelijk dat er andere toestemmingen noodzakelijk zijn, maar deze hebben geen formele relatie tot dit besluit.

ODH1902168

De zienswijze bevat samengevat de volgende punten:

1. De typering van het vermogen van de gasgeneratoren (thermisch) is onjuist en moet elektrisch zijn. Voor de flexibiliteit in de uitvoering is het onwenselijk om het aantal generatoren vast te leggen in een voorschrift.
2. In paragraaf 1.1 van de passende beoordeling “Operationele fase tijdelijk E-Fuels Rotterdam. Passende beoordeling stikstofeffecten” wordt abusievelijk gesproken over een “tijdelijke diesel aangedreven stroomvoorziening”. Dit is onjuist. De tijdelijke stroomvoorziening wordt aangedreven met gas.
3. In het ontwerpbesluit wordt gesuggereerd dat eFuels Rotterdam B.V. de enige initiatiefnemer is terwijl eFuels Rotterdam B.V. en Advorio Projects B.V. beide als initiatiefnemer optreden. Daarnaast wordt de afkorting “EFR” in de ontwerpbeschikking zowel gebruikt voor eFuels Rotterdam B.V. (de aanvrager) als voor het project eFuels Rotterdam (het aangevraagde project). Dit kan tot onduidelijkheid leiden.
4. De verantwoordelijkheidsverdeling binnen de projectlocatie moet vastgelegd worden in de voorschriften waarin eFuels Rotterdam B.V. en Advorio Projects B.V. ieder zorg dragen voor de naleving van de vergunningvoorschriften voor de activiteiten of delen van de activiteiten die zij verrichten.

Ad 1.

Ten aanzien van de typering van het vermogen verwijzen wij naar de beantwoording onder zienswijze ODH1878921.

Voor de bescherming van Natura 2000-gebieden is niet het aantal afzonderlijke generatoren bepalend, maar de totale installatieomvang en de feitelijke emissies. De ontwerpbeschikking bevat hiervoor reeds afdoende waarborgen. In voorschrift 4 zijn emissiegrenswaarden opgenomen voor NOx- en NH3-emissies van de gasgeneratoren. In voorschrift 5 is daarnaast voorgeschreven dat deze emissies continu worden bewaakt met een CEMS- of ERP/PEMS-systeem. Gezamenlijk borgen deze voorschriften dat de emissies van de tijdelijke stroomopwekking binnen de beoordeelde kaders blijven, ongeacht de uiteindelijke configuratie of het aantal toegepaste generatoren. Een technologie neutrale formulering van voorschrift 9 doet daarom geen afbreuk aan de milieubescherming of aan de uitgangspunten van de passende beoordeling. Het voorschrift is conform aangepast.

Ad 2

De aangepaste passende beoordelingen hebben wij opgenomen onder de relevante documenten.

Ad 3

Naar aanleiding van de zienswijze is de verzochte wijziging overgenomen onder de paragraaf “aangevraagde activiteit”.

Ad 4

De verantwoordelijkheidsverdeling is omschreven in de aanvraag, die onderdeel uitmaakt van dit besluit. Deze verdeling is naar ons oordeel daarmee voldoende duidelijk. Daarnaast kunnen wij eenieder, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het met deze omgevingsvergunning toegestane project, aanspreken op de naleving van de aan deze omgevingsvergunning verbonden voorschriften. Wij achten het daarom niet nodig om de verantwoordelijkheidsverdeling ook afzonderlijk in de voorschriften vast te leggen.

Bovendien kan het vastleggen van de verantwoordelijkheidsverdeling in voorschriften tot complicaties leiden bij een eventuele wisseling van uitvoerder of overdracht van de vergunning.

Wij geven daarom geen gevolg aan het verzoek in de zienswijze om de verantwoordelijkheidsverdeling in de voorschriften vast te leggen. Wel hebben wij de gevraagde verduidelijking van deze verdeling overgenomen in de toelichting op de aanvraag.

ODH1902137

De zienswijze bevat samengevat de volgende punten:

1. Kleine toename is niet verwaarloosbaar
 - a. De stikstofproblematiek komt voort uit verschillende bronnen die allemaal een kleine bijdrage leveren aan de totale (te hoge) depositie die neerdaalt op beschermde Natura 2000.
 - b. Er mag niet uitgegaan worden van een relatieve bijdrage ten opzichte van de achtergronddepositie.
2. Er is ten onrechte geen inspanningsverplichting opgenomen om elektrisch materieel in te zetten.
3. Cruciale informatie over de installaties ontbreekt.

Ad 1a

In het kader van de vergunningverlening van de Natura 2000-activiteit dienen de effecten van het project beoordeeld te worden. Voorzover in de zienswijze gewezen wordt op andere projecten die stikstofdepositie veroorzaken, zijn deze verdisconteerd in de achtergronddepositie die in de toetsing haar plaats krijgt in de beoordeling van de huidige staat van de natuur zoals die is omschreven in beheerplannen en natuurdoelanalyses. Als het gaat om andere vergunde projecten die nog niet zijn uitgevoerd, dienen deze wel betrokken te worden in de zogenaamde cumulatieve toets. Naar aanleiding van de zienswijze heeft een aanvullende cumulatieve beoordeling plaatsgevonden voor de tijdelijke effecten van het project ARAMIS. Uit deze beoordeling blijkt ook in cumulatieve met de effecten van ARAMIS er geen aantasting van natuurlijke kenmerken plaatsvindt van Natura 2000-gebieden.

Ad 1b

De genoemde achtergronddeposities, onzekerheidsmarges en fluctuaties die genoemd zijn in hoofdstuk 4 van de passende beoordeling zijn opgenomen om de orde grootte te illustreren van de projectbijdrage in relatie tot natuurlijke processen. De werkelijke beoordeling van de projectbijdrage is steeds per individueel gebied en habitat beoordeeld.

Ad 2.

De problematiek met het opnemen van een inspanningsverplichting is dat niet is te toetsen wanneer er is voldaan aan deze inspanningsverplichting. Aangezien uit de passende beoordeling is gebleken dat het toepassen van elektrisch materieel niet noodzakelijk is voor de berekende stikstofdeposities, is ervoor gekozen om dit voornemen verder voor kennisgeving mee te nemen in de besluitvorming.

Ad 3.

Het betreft een nieuw op te richten project waarbij geen concrete emissie metingen beschikbaar zijn. Het is daarbij gebruikelijk om uit te gaan van inschattingen op basis van leveranciersgegevens. Daarbij is steeds een conservatieve benadering gekozen wat ook blijkt uit het feit dat voor de genoemde installaties niet uitgegaan wordt van reductie technieken zoals SCR. De beoordeelde emissies en deposities kunnen daarom niet hoger zijn. Nu deze beoordeelde emissies en deposities geen significante effecten veroorzaken, is er geen reden om extra informatie daarover op te vragen. De initiatiefnemers hebben echter naar aanleiding van deze zienswijze extra informatie verstrekt die nog wel beschikbaar is. Deze is toegevoegd aan de lijst van relevante documenten. De extra informatie dient louter ter nadere onderbouwing en heeft geen uitgangspunten gewijzigd.

Wijziging ten opzichte van ontwerpbeschikking

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn de volgende wijzigingen aangebracht.

1. De kennelijke verschrijving in voorschrift 9 is aangepast. Het gaat hier om elektrisch vermogen en niet thermisch vermogen. Tevens is de maximering van het aantal generatoren geschrapt.
2. Er is aan het dictum toegevoegd dat de onderliggende vergunning op de locatie wordt ingetrokken.

3. Naar aanleiding van een binnen de inzage termijn ontdekte verschrijving in paragraaf 1.1 en vanwege een extra onderbouwing van de cumulatietoets met de effecten van het project ARAMIS zijn de drie passende beoordelingen aangevuld. Deze zijn toegevoegd aan de lijst van relevante documenten.
4. Onder de paragraaf “aangevraagde activiteit” is een verduidelijking opgenomen van de beide initiatiefnemers die de vergunning aanvragen en uitvoeren.
5. Naar aanleiding van de zienswijze hebben de initiatiefnemers een nadere technische onderbouwing aangeleverd van installaties. Deze is toegevoegd aan de lijst van relevante documenten.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

- artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, en artikel 16.53c van de Ow;
- artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- paragraaf 7.2.1 en artikel 7.197h van de Omgevingsregeling;
- de vastgestelde aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zoals vermeld in de AERIUS-berekening 25 november 2025 met kenmerk RgDPSorbGXj6. De aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen in de gebiedendatabase⁴ voor deze gebieden;
- de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden zoals genoemd in de AERIUS-berekening 25 november 2025 met kenmerk RgDPSorbGXj6.

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

De initiatiefnemers, eFuels Rotterdam B.V. (verder: eFR BV) en Advorio Projects B.V. (verder: Advorio BV), hebben gezamenlijk een aanvraag om vergunning ingediend op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow voor het oprichten van een geïntegreerde hub voor duurzame brandstoffen op locatie Oude Maasweg 80, te Botlek Rotterdam.

In de Rotterdamse Haven ontwikkelen eFuels Rotterdam B.V. (dochteronderneming van Power2X B.V.) en Advorio Projects B.V. (verder: Advorio) gezamenlijk het project e-Fuels Rotterdam (eFR BV), een initiatief gericht op de oprichting (realisatie en operatie) van een geïntegreerde hub voor duurzame brandstoffen. Het project omvat enerzijds de import, export en verwerking van groene methanol, anderzijds de productie en export van synthetische luchtvaartbrandstof ((e-)SAF) en andere duurzame brandstoffen ((e-)fuels). Binnen deze samenwerking is Power2X verantwoordelijk voor het productieproces, terwijl Advorio zich richt op de opslag, overslag en logistieke afhandeling van zowel grondstoffen als eindproducten.

De voorgenomen activiteiten bestaan uit de realisatie en het exploiteren van een installatie voor de productie van e-SAF en de op- en overslag van grondstoffen en eindproducten. De hoofdactiviteiten bestaan uit:

- De op- en overslag van onder andere methanol, kerosine, e-diesel, e-nafta en e-SAF;
- Het blenden van e-SAF met kerosine;
- De productie van e-SAF, e-diesel en e-nafta;
- Het produceren van waterstof via een methanolreformer: omzetting van methanol tot waterstof en kooldioxide. De geproduceerde waterstof wordt in de eerdergenoemde hydrogenering ingezet.
- Utiliteitssystemen zoals stikstof, water, aardgas, elektriciteit, koelwater, stoom en afvalwaterzuivering.

⁴ <https://www.natura2000.nl/gebieden>
ODH1854810

Project-fasering

Bij het voorgenomen project zijn drie fases te definiëren, namelijk:

1. Realisatiefase: de periode voor (ver)bouw en aanleg van de fabriek, terminal, leidingen en waterfront tot en met de ingebruikname. Deze neemt naar verwachting 3 tot 4 jaar in beslag;
2. Tijdelijke operationele fase: wanneer de plant operationeel wordt, zal ten gevolge van netcongestie, de benodigde elektriciteitsaansluiting (50 MW) niet direct beschikbaar zijn. De voorziene start van de tijdelijke operationele fase is Q4 2030. Op basis van de huidige planning van de netwerkbeheerder voor het verzorgen van de benodigde elektriciteitsaansluiting is er in de aanvraag rekening gehouden dat de vereiste netaansluiting (worst case) pas vijf jaar na start van de operationele fase beschikbaar is. Zodoende wordt voor maximaal 5 jaar gebruikgemaakt van een tijdelijke stroomvoorziening;
3. Permanente operationele fase: na de tijdelijke operationele fase zal de plant in continue operatie zijn zonder de eerdergenoemde tijdelijke stroomvoorziening.

Realisatiefase

Tijdens de realisatiefase wordt naast de realisatie van de EFR-site op de aangegeven locatie, ook een aansluiting naar de CEPS-leiding aangelegd. Deze verbinding kan dienen als export mogelijkheid voor de geproduceerde producten.

De concrete werkzaamheden bestaan onder meer uit vervoersbewegingen van personeel en aan- en afvoer van bouwmaterialen, laswerkzaamheden, (graaf)werkzaamheden voor de aanpassing van het waterfront, bouw- en installatie. Voor een gedetailleerde omschrijving van de werkzaamheden en emissies van de realisatiefase wordt verwezen naar bijlage 1a van de aanvraag.

eFR BV is voornemens om bij de aanbesteding van de bouwwerkzaamheden rekening te houden met de mogelijkheid om nieuwere, emissiearmere werktuigen in te zetten, om zodoende de stikstofuitstoot en -depositie verder te reduceren, maar is daarbij afhankelijk van de beschikbaarheid van werktuigen op de markt. Bij bepaling van de emissies is daarom een conservatieve aanname gedaan voor de stage-klasse van de gebruikte werktuigen. Het toepassen van schoner materiaal is toegestaan.

De verwachte realisatieperiode betreft 3 tot 4 jaar. Door voor het bepalen van de stikstofemissies (en -depositie) ervan uit te gaan dat alle werkzaamheden binnen één jaar plaatsvinden is een worst case benadering gehanteerd.

Uit de AERIUS-berekening van de realisatiefase van 19 december 2025 met kenmerk RqwekzMTkMEj blijkt dat de activiteiten leiden tot een tijdelijke toename van stikstofdepositie van maximaal 0,38 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen en minder op 6 andere gebieden.

Gebruiksfase

In de operationele fases na de realisatie vindt emissie plaats door procesemissies van de installaties, mobiele werktuigen, scheepvaart, wegverkeer en treinbewegingen. De twee operationele fases zijn te onderscheiden in een tijdelijke fase en een permanente fase. Het verschil tussen de tijdelijke en permanente operationele fase bestaat uit de tijdelijke stroomopwekking op de projectlocatie, die enkel aanwezig is tijdens de tijdelijke operationele fase, ten gevolge van de congestie op het elektriciteitsnetwerk.

Uit de AERIUS-berekening tijdelijke operationele fase van 25 november 2025 met kenmerk RgDPSorbGXj6 blijkt dat de activiteiten inclusief de tijdelijke gasgeneratoren voor stroomopwekking leiden tot een toename van stikstofdepositie van maximaal 0,81 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen en minder op zes andere gebieden.

Uit de AERIUS berekening permanente operationele fase van 25 november 2025 met kenmerk RQHLSjUB21hR blijkt dat in de eindsituatie na aansluiting op het elektriciteitsnetwerk de operationele situatie leidt tot een toename van stikstofdepositie van maximaal 0,23 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen en minder op zes andere gebieden.

Vergunningplicht

Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval. Onder een Natura 2000-activiteit wordt verstaan: een activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten voor de desbetreffende gebieden.

De beoordeling van de aanvraag heeft uitsluitend betrekking op verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie. Overige effecten zoals licht-, trilling- en geluidsverstoring zijn uit te sluiten gezien de afstand tot gebieden.

Projecteffect

Ten behoeve van de bepaling van het projecteffect zijn berekeningen gemaakt van de realisatiefase, de tijdelijke operationele fase en de permanente operationele fase. Hieruit blijkt dat het project de grootste depositie veroorzaakt in de tijdelijke operationele fase met een belasting van maximaal 0,81 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen en een kleinere toename van stikstofdepositie op zes andere Natura 2000-gebieden.

Conclusie vergunningplicht

Op basis van de aangeleverde documenten en AERIUS-berekeningen hebben wij vastgesteld dat het gevraagde project vergunningplichtig is op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow. Het project kan significant negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden Solleveld & Kapittelduinen, Westduinpark & Wapendal, Voornes Duin, Grevelingen, Krammer-Volkerak, Duinen Goeree & Kwade Hoek en Voordelta.

Beoordeling aanvraag ten aanzien van stikstofdepositie

In deze beoordeling wordt nader ingegaan op de bijdrage aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten gevolge van het project.

Ecologische beoordeling

De effecten van de toename van stikstofdepositie zijn per Natura 2000-gebied en per habitatype nader beoordeeld in de Passende beoordeling. Deze informatie is afkomstig uit de betreffende natuurdoelanalyses en AERIUS Monitor. Vervolgens is een specifieke beoordeling uitgewerkt op basis van de huidige kwaliteit en omstandigheden en de reeds in uitvoering zijnde beheermaatregelen voor ieder habitatype waarop het beoogde project een toename van stikstofdepositie veroorzaakt. Per Natura 2000-gebied is per habitatype is gekeken of op één of meerdere van de hexagonen met het betreffende vegetatietype de kritische depositiewaarde wordt overschreden of naderend wordt overschreden (als de achtergronddepositie binnen een marge van 70 mol/ha/jaar van de kritische depositiewaarde ligt). De habitatypes waarbij dit niet het geval is worden niet beschreven omdat hiervan op voorhand is uit te sluiten dat de instandhoudingsdoelstellingen in het geding komen door een toename van stikstofdepositie.

Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve effecten door een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Solleveld & Kapittelduinen, Westduinpark & Wapendal, Voornes Duin, Grevelingen, Krammer

Volkerak, Duinen Goeree & Kwade Hoek en Voordelta kunnen worden uitgesloten. De toename van depositie is te gering om tot een zichtbare of meetbare verandering van de kwaliteit van habitats te kunnen leiden, mede gelet op de plaatselijke kenmerken en omstandigheden van de habitattypen. De toename van depositie kan daarom ook geen belemmering vormen voor de beheermaatregelen in de gebieden. Voor deze gebieden is in de passende beoordeling per habitatype geoordeeld dat aantasting van de natuurlijke kenmerken is uitgesloten. Wij onderschrijven deze conclusie.

Cumulatieve effecten

In de passende beoordeling is beschreven wat de effecten van cumulatie zijn. De Omgevingswet schrijft voor dat het effect van een project moet worden beoordeeld in cumulatie met de andere plannen en projecten. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat gecumuleerd moet worden met projecten waarvoor (1) wel een natuurvergunning is verleend maar die nog niet of slechts ten dele zijn uitgevoerd ten tijde van het nemen van het besluit én (2) die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen hebben (ECLI:NL:RVS:2015:2848). In die uitspraak heeft de Afdeling ook bepaald dat in beginsel niet gecumuleerd wordt met andere projecten waarvoor een vergunning is verleend én die ten tijde van de besluitvorming reeds zijn uitgevoerd en ook niet met bestaande activiteiten waarvoor geen vergunning is benodigd. In de passende beoordeling en de aanvullende cumulatie toets bij de passende beoordeling, Koolstra Advies, kenmerk 2023-205-37 van 10 juni 2026, is geconcludeerd dat de depositie die wordt veroorzaakt door het project niet zal leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden waarop die depositie plaatsvindt. Dezelfde conclusie wordt getrokken als niet alleen de depositie van de projectlocatie afzonderlijk, maar in cumulatie met reeds vergunde maar nog niet gerealiseerde projecten wordt beoordeeld. Uit ons vergunningendossier blijkt dat er geen aanvullende projecten binnen de invloedssfeer gelegen zijn en/of die in dezelfde tijdperiode gerealiseerd zullen worden.

Voorschriften

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat nog niet duidelijk is welke gasgeneratoren toegepast gaan worden zodat er geen productspecificatiebladen beschikbaar zijn. De vereiste specificaties van de gasgeneratoren, die als uitgangspunt zijn gehanteerd bij de berekeningen van de effecten van het project op de Natura 2000-gebieden, zijn om deze reden als randvoorwaarden opgenomen in de voorschriften en in de toelichting op de aanvraag die onderdeel uitmaakt van de vergunning. Verder zijn er tevens doel- en monitoringsvoorschriften opgenomen ten aanzien van de emissienormen en de wijze van meten en monitoren om te borgen dat er niet meer stikstofdepositie optreedt dan beoordeeld.

Conclusie stikstofdepositie

Uit de passende beoordeling en de AERIUS-berekeningen blijkt dat er in de gebruiksfase sprake is van een toename van stikstofdepositie van maximaal 0,81 mol/ha/jaar op het Natura2000 gebied Solleveld & Kapittelduinen en minder op andere gebieden. Gelet op de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied, zijn wij van mening dat in de passende beoordeling op voldoende wijze is aangetoond dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van de berekende stikstofdepositie in de gebruiksfase.

Wij stellen vast dat voldoende zekerheid is verkregen dat de stikstofdepositie op alle relevante hexagonen geen significant negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van Solleveld & Kapittelduinen, Westduinpark & Wapendal, Voornes Duin, Grevelingen, Krammer Volkerak, Duinen Goeree & Kwade Hoek en Voordelta.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten (inclusief stikstofdepositie) van het project op Natura 2000-gebieden op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Zorgplicht

Op ieder moment dient de specifieke zorgplicht, zoals opgenomen in artikel 11.6 van het Besluit activiteit leefomgeving, te worden nageleefd om schade aan de natuurlijke leefomgeving te voorkomen.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantast en dat een omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow kan worden verleend.

Bijlage

Voor het gevraagde project zijn in verband met een bijdrage van stikstofdepositie de in onderstaande tabellen genoemde instandhoudingsdoelstellingen van belang.

* Enige afname van dit habitatype is toegestaan ten gunste van uitbreiding grijze duinen en vochtige duinvalleien

**Toegevoegd in Ontwerp-wijzigingsbesluit Habitatrictlijngebieden vanwege aanwezige waarden (Ministerie van LNV, 2018)

Tabel 1. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen

Habitatype	Oppervlakte	Kwaliteit
Embryonale duinen (H2110)	behoud	behoud
Witte duinen (H2120)	behoud	verbetering
Grijze duinen, kalkrijk (H2130A)	uitbreiding	verbetering
Grijze duinen, kalkarm (H2130B)	behoud	verbetering
Duinheiden met struikhei (H2150)	behoud	verbetering
Duindoornstruwelen*	behoud	Behoud
Duinbossen, droog (H2180A)	behoud	verbetering
Duinbossen, binnenduinrand (H2180C)	behoud	verbetering
Vochtige duinvalleien (H2190A)	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien (H2190B)	verbetering	verbetering
Vochtige duinvalleien (H2190D)*	behoud	behoud
Nauwe korflak (H1014)	behoud	behoud
Groenknolorchis (H1903)	vestiging	ontwikkeling

Tabel 2. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal

Habitatype	Oppervlakte	Kwaliteit
Witte duinen (H2120)	behoud	behoud
Grijze duinen, kalkrijk (H2130A)	uitbreiding	verbetering
Grijze duinen, kalkarm (H2130B)	behoud	behoud
Duinheiden met struikhei (H2150)	behoud	behoud
Duindoornstruwelen (H2160)*	behoud	behoud
Duinbossen, droog (H2180A)	behoud	verbetering
Duinbossen, binnenduinrand (H2180C)	behoud	verbetering

Tabel 3. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Voornes Duin

Habitatype	Oppervlakte	Kwaliteit
Witte duinen (H2120)	behoud	behoud
Grijze duinen, kalkrijk (H2130A)	Uitbreiding	verbetering
Grijze duinen, kalkarm (H2130B)	Uitbreiding	verbetering
Grijze duinen (heischraal) (H2130C)	Uitbreiding	verbetering
Duindoornstruwelen (H2160)*	behoud	behoud
Kruipwilgstruwelen (H2170)*	behoud	behoud
Duinbossen, droog (H2180A)*	behoud	verbetering
Duinbossen, vochtig (H2180B)*	behoud	behoud
Duinbossen, binnenduinrand (H2180C)*	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien, open water (H2190A)	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien, kalkrijk (H2190B)	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien, ontkalkt (H2190C)	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten) (H2190D)	behoud	behoud
Ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430B**	behoud	behoud
Galigaanmoerassen(H7210)**	behoud	behoud
Nauwe korflak(H1014)	behoud	behoud
Noordse Woelmuis (H1340)	uitbreiding	verbetering
Groenknolorchis (H1903)	uitbreiding	behoud

Tabel 4. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Grevelingen

Habitattype	Oppervlakte	Kwaliteit
Zilte pionier-begroeiingen (zeekraal) (H1310A)	behoud	behoud
Zilte pionier-begroeiingen (zeevetmuur) (H1310B)	behoud	behoud
Schorren en zilte graslanden (binnendijks) (H1330B)	behoud	behoud
Grijze duinen, kalkrijk (H2130A)	Behoud	behoud
Grijze duinen, kalkarm (H2130B)	behoud	behoud
Duindoornstruwelen (H2160)	behoud	behoud
Kruipwilgstruwelen (H2170)**	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien, kalkrijk (H2190B)	Behoud	behoud
Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)(H6430B)	behoud	behoud
Bruine Kiekendief (A081) H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien kalkrijk	behoud	behoud
Scholekster A130 H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien kalkrijk	behoud	behoud
A137 Bontbekplevier H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien kalkrijk	behoud	behoud
A138 Strandplevier H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien kalkrijk	behoud	behoud
A162 Tureluur H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien kalkrijk	behoud	behoud
A193 Visdief H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien kalkrijk	uitbreiding	verbetering
H1903 Groenknolorchis H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	behoud	behoud

Tabel 5. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak

Habitattype	Oppervlakte	Kwaliteit
H1310A - Zilte pionierbegroeiingen	behoud	behoud
H1330B - Schorren en zilte graslanden	behoud	behoud
H2160 - Duindoornstruwelen	behoud	behoud
H2170 - Kruipwilgstruwelen	behoud	behoud
H2190B - Vochtige duinvalleien	verbetering	behoud
H6430B - Ruigten en zomen	behoud	behoud
H6430C - Ruigten en zomen	behoud	behoud
H6510A - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	behoud	behoud
A081 Bruine Kiekendief H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	behoud	behoud
A137 Bontbekplevier H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	behoud	behoud
A138 Strandplevier H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	behoud	behoud
A156 Grutto H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	behoud	behoud
A162 Tureluur H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	behoud	behoud

A193 Visdief H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	behoud	behoud
--	--------	--------

Tabel 6. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Duinen Goeree & Kwade Hoek

Habitattype	Oppervlakte	Kwaliteit
Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone) (H1110B)	behoud	behoud
Slik- en zandplaten (getijdengebied) (H1140A)	behoud	behoud
Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone) (H1140B)	behoud	behoud
Zilte pionier-begroeiingen (zeekraal) (H1310A)	behoud	behoud
Zilte pionier-begroeiingen (zevetmuur) (H1310B)	behoud	behoud
Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A)	behoud	behoud
Embryonale duinen (H2110)	behoud	behoud
Witte duinen(H2120)	behoud	Behoud
Grijze duinen, kalkrijk (H2130A)	Behoud	verbetering
Grijze duinen, kalkarm (H2130B)	behoud	behoud
Grijze duinen (heischraal) (H2130C)	behoud	verbetering
Duindoornstruwelen (H2160)*	behoud	behoud
Kruipwilgstruwelen (H2170)**	behoud	behoud
Duinbossen (binnenduinrand) (H2180C)	behoud	behoud
Vochtige duinvalleien, open water (H2190A)	behoud	verbetering
Vochtige duinvalleien, kalkrijk (H2190B)	uitbreiding	Verbetering
Vochtige duinvalleien, ontkalkt (H2190C)	uitbreiding	Verbetering
Vochtige duinvalleien, hoge moerasplanten (H2190D)	Behoud	behoud
Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)(H6430B)	behoud	Behoud

Tabel7. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Voordelta (niet overbelast)

Habitattype	Oppervlakte	Kwaliteit
Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied) (H1110A)	behoud	behoud
Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone) (H1110B)	behoud	behoud
Slik- en zandplaten (getijdengebied) (H1140A)	behoud	behoud
Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone) (H1140B)	behoud	behoud
Zilte pionier-begroeiingen (zeekraal) (H1310A)	behoud	behoud
Zilte pionier-begroeiingen (zevetmuur) (H1310B)	behoud	behoud
Slijkgrasvelden (H3120)	behoud	behoud
Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (H1330A)	behoud	behoud
Embryonale duinen (H2110)	behoud	behoud
Witte duinen(H2120)**	behoud	behoud